

NAČAS

Kmenový měsíčník

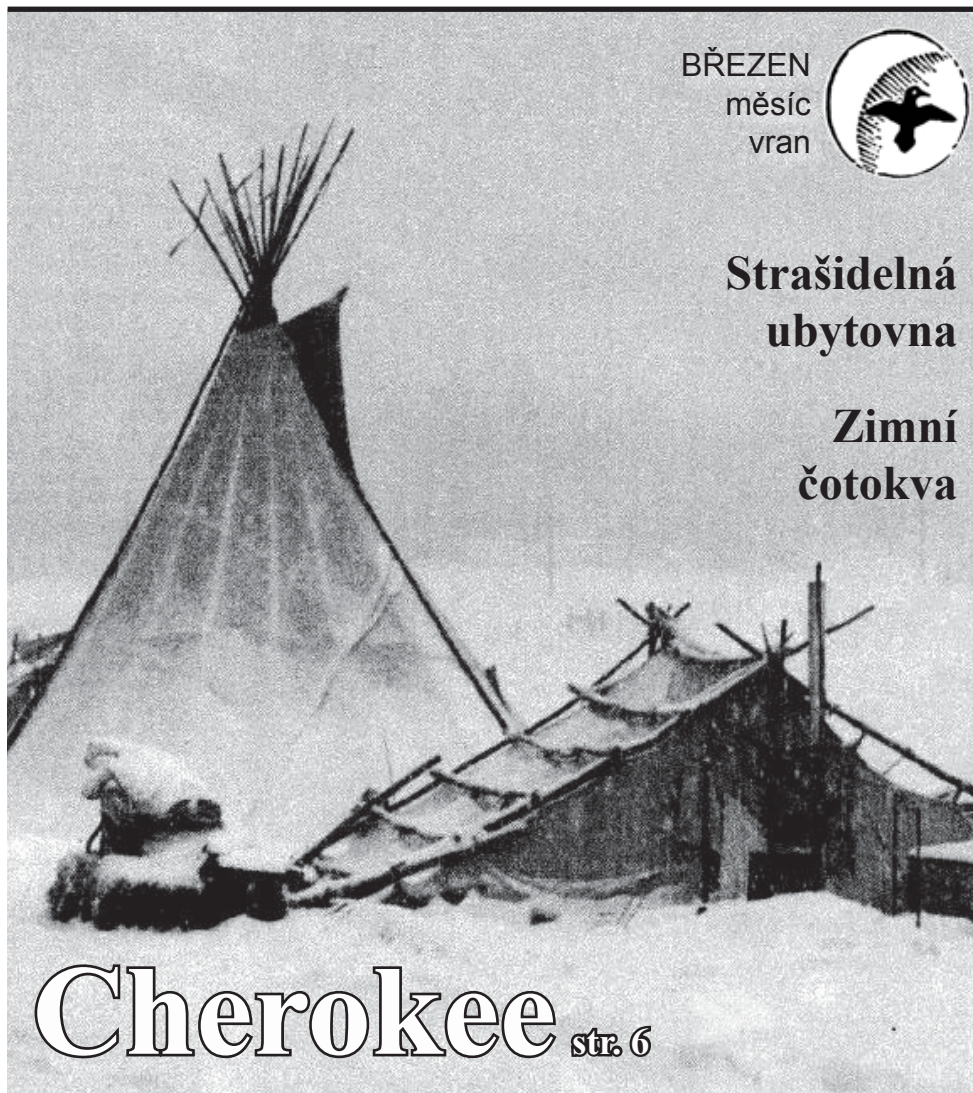
3/07

BŘEZEN
měsíc
vrán

**Strašidelná
ubytovna**

**Zimní
čotokva**

Cherokee str. 6

Strasjedelná ubytovna

Milí Jestřábi, o velikonoční prázdniny se vydáte do Filipovy Huti na turistickou základnu Ligy lesní moudrosti. No a co byste to byli za woodcraftery, kdybyste se nechtěli dozvědět něco o místě kam jedete, že? Proto jsem pro Vás připravila tenhle kratičký článku o historii domu, ve kterém strávíte těch pět dní.

Tak tahle je ona!

Ubytovna, které se mezi lidmi, kteří tam jezdí, říká chata Kapka.

Dům byl postaven někdy po roce 1930. Stěny jsou roubené (to znamená postavené z dřevěných klád na sebe kladených a v rozích spasovaných), zevněku obložené dřevem, zevnitř normálně omítnuté. V době, kdy byl dům postaven, bydlelo ve Filipově Huti ještě dost

místních obyvatel. Takže majitel si řekl, že v přízemí zřídí obchod. Proto jsou také dole ta veliká okna. Původně se totiž jimi vcházelo do obchodu. Byly u nich ještě dřevěné schůdky. Velká místnost dole byla tedy prodejna (dnes jak víte je tam kuchyně). V prvním patře pak bydlel majitel domu. Měl tam tři pokoje a záchod.

Majitel domu i zaměstnanci obchodu byli velmi pobožní. Ostatně stejně jako všichni obyvatelé Filipovy Huti. Všichni každou neděli sešli do kostela ve Kvildě na mši svatou. A všichni do jednoho měli s sebou svůj růženec. Nebyly to však ledajaké růžence. Téměř ve všech staveních ve Filipce se dědil z generace na generaci růženec z korálků, které byly vyrobeny přímo ve sklárně ve Filipově Huti. Těm korálkům se říkalo „páteříky“. Samozřejmě, že takový růženec měl i pan Loch, který prodával v obchodě našeho domu.

Jednoho roku přišla do hor tuhá zima. Hodně hospodářských zvířat pošlo hlady. Odesli to i někteří obyvatelé Filipovy Huti. Kdo se rozstonal, musel se většinou probojovat k uzdravení sám, či za pomoci místních obyvatel. Pokud choroba byla

vážná bylo to zlé, protože sněhu bylo velmi mnoho a cesta k lékaři neprůjezdná. A to se přihodilo něco podobného manželce i dětem pana Locha (zmíněného prodáváče). Celá rodina onemocněla zákeřným zápalem plic. K lékaři bylo daleko, a uzdravení se nedařilo. V průběhu zimy zemřela manželka i obě děti.

To byla pro pana Locha strašná ztráta. Chodil jako bez duše. Zanevřel na Pána Boha. A jednoho dne .... zahodil i památeční růženec. Ten se roztrhl a korálky se rozkutálely bůhví kam.

Tím ale na sebe přivolal zlobu. Zlobu tajemných sil, duchů hor .... Popletli mu mysl. Loch nevěda co činí, vylezl jednoho dne na půdu domu kde prodával (naši ubytovny) a oběsil se.

Jeho pomatený duch dodnes chalupu obchází.... Kdy dojde pokoje?

Možná ..... až někdo posbírá všechny páteřky z roztrženého růžence a navlékne je opět na nit.

Kateřina Fařová - Iyuškinwin (Trnka)

10. Woodcrafterský ples

Nastal zas čas, aby jsme vyměnili pohorky za taneční botky a vyrazit na parket. Sešli jsme se jako minulý rok v Tuchlovicích. bohatý program začal už v sobotu ráno. Mohli jsme si vyzkoušet vytrážování, zahrát si shiny. procvičit nějaký ten taneční krůček, zaplavat si v bazéně a spoustu dalších akcí. no a pak už konečně přišel čas na dlouho očekávanou společenskou akci. Přivítání a tanečně nalazení jsme byli

předtančením a pak už jsme si mohli nějaké ty fintičky vyzkoušet sami. Hráli jsme i hru kde naším úkolem bylo zatančit si s co nejvíce partnery (partnerkami) a poté z písmen na které začínali jejich jména sestavit slovo. Celý večer jsme tančili, skákali, a jinak tajtrlíkovali. No jenže každý ples někdy končí tak uklid'te pečlivě své neposedné botky a příští rok zase na zatančenou.

Ivana Jonáková (Pípná)

ZIMNÍ ČOTOKVA

O víkendu 9.-11.3. se na Filipce (ubytovna LLM na Filipově huti) uskutečnila první zimní čotokva zaměřená na běžkaření. V pátek, jakmile všichni dorazili, začal výcvik osmi lidí vedený Divousem a Sýcem. Odebrali jsme se na blízkou louku, kde se učily správným technikám jízdy a běhu na běžkách. Po večeri následoval Divousův výklad o správném výběru a mazání lyží.

Sýc pak přednášel o vhodném oblečení na běžky a o tom, co bychom si určitě neměli zapomenout přibalit. A v sobotu se mělo vyrazit do terénu.

Když jsme se ráno probudily, venku sněžilo. A tak jsme se při snídani rozhodovali, jaký vosk bude nejvhodnější. Po dojetí snídane se rozběhly poslední přípravy na náročný výlet a v 9:00 se vyrazilo. Pomocí aut jsme dojeli na Kvildu. Na prvním vhodném místě se nasadili lyže a po mírně stoupající cestě jsme se dostaly na prameny Vltavy. Po načerpání nových sil se pokračovalo dál. Vystoupali jsme pod Černou horu, kde se otevřeli rozlehlé pláně vyvrácených a polámaných stromů. Dost zde foukalo, a tak jsme se tu moc dlouho nezdrželi, protože jindy skvělý výhled byl kvůli stálému sněhovému mrholení minimální.

Začalo se sjíždět do údolí. Dolu to jelo nádherně, jen to svištělo. V jednom místě byla cesta neprůjezdná a muselo se kličkovat mezi smrčky vedle ní. Z rozcestí ně-

kteří jeli rovnou na Modravu, odkud šli pěšky na Filipovu huť. Zbytek se ještě zaběhl podívat na Modravské slatě a pak zpět. Na Filipku jsme se vrátili v pozdně odpoledních hodinách. Teplé jídlo na nás již čekalo. Po krátkém odpoledním odpočinku se uskutečnila další přednáška. Nyní nám Sýc vykládal o bezpečnosti a nebezpečnoství v zimě a na horách, o zimních výpravách a jejich vedení nám vedl výklad Čiksika.

Neděle byla sice krátká, ale zato to byl nejkrásnější den z tohoto víkendu. Celý den svítilo sluníčko a příjemně hřálo. A tak jsme v ranních hodinách vyrazili na poslední projížďku po šumavských hvozdech. Ti, co se v sobotu nebyli podívat u Modravských slatí, zajeli tam. Divous, Sýc, Sokol, Kamila a já jsme se z Modrav vydati podél Roklanského potoka. Po pár kilometrech jsme od něj odbočili a vybruslili kopec k Tříjezerní slatí.

Od rozcestí se Divous a Sýc rozjeli z kopce a mě to vyhovovalo, tak jsem jel hned za nimi. Po několika desítkách metrů jsme zjistili, že jedeme špatně. Návrat zpět k rozcestí byl už těžší. Od něj jsme zas všichni vyrazili již správným směrem. Chtěli jsme na Oblík, kam vedla cesta, která byla kvůli nebezpečí uzavřena. Sundali jsme běžky, podešli pásku a zametli za sebou stopy. Po pár metrech jsme s nasazenými běžkami začali stoupat na vrchol Oblíku. Nahore Divous nalomil lyži, zbláznili se mu

hodinky a došli baterky ve foťáku. Po jejich výměně jsme pořídili další krásné fotky. Zpět k Roklanskému potoku jsme sjížděly raději druhou stranou. A podél něj zpět do Modrav a na Filipku, kam jsme dorazily o dvě hodiny později než bylo plánováno. V rychlosti jsme zabalili, najedli se, rozloučili a naskákali do aut. Za dva roky by se tato čotokva měla uskutečnit znovu, tak snad se tam uvidíme.

Martin Svoboda

Internetové stránky?

Touto otázkou jsem se v nejbližší době dost zabýval. Říkal jsem si že bych udělal speciální stránky Načas, kde by bylo možné přečíst si

starší čísla a články, které se do něj nevešly celé. Mohly by zde být aktuality nejen z kmene, ale i všelijaké zajímavosti. Ale také jsem si říkal, že

ted', kdy by se měly vytvářet nové stránky kmene, by to bylo zbytečné. Všechny tyto informace by mohly být tam.

Martin Svoboda

Cherokee

Jako Cherokee (ah-ni-yv-wi-ya v jejich vlastním jazyce) jsou označováni příslušníci indiánského kmene Severní Ameriky, kterým se podařilo vybudovat rozvinutou společnost s bohatými tradicemi, vlastním písmem a jedinečnou kulturou. Vývoj společnosti, která je charakteristická svojí vysokou úrovní ve srovnání s četnými sousedními kmeny byl fatálně ovlivněn příchodem bílého obyvatelstva.

Původní teritorium, části Severní Karolíny, Jižní Karolíny, Tennessee.

Pravěké osidlování amerického kontinentu

Dlouhá cesta původních amerických kmenů započala v hlubokých sibiřských lesích před 30 - 40 tisíci lety. Tehdejší obyvatelé asijského kontinentu se živilí převážně sběrem plodů a bobulí v letním období. Svůj jídelníček obohacovali lovem mamutů a pravěkých bizonů. Typickým domovem těchto lidí byla přístřeší, zhotovená z kůží ulovené zvěře. Systém lovu byl plně synchronizován s přírodou. Pravěcí lidé doslova migrovali v souladu s pohybem jejich kořisti, z níž brali pouze co bylo nutné pro jejich vlastní spotřebu. Nejvíce používaným nástrojem lovu v tomto období byl oštěp a kámen.

V té době ještě mohly tyto kmeny přejít suchou nohou z východní Asie na Aljašku, protože oba kontinenty byly spojeny ledovým masivem. Právě touto cestou se při lovu zvěře přesunuly četné kmeny na území Ameriky, aby se o mnoho generací později staly těmi, které dnes nazýváme Indiány.

Pohyb původního sibiřského obyvatelstva tímto směrem probíhal v dlouhodobém časovém rozsahu a omezil se,

avšak zcela neustal, až v době, kdy se začala vytvářet Beringova úžina.

Kmeny, které se takto bez nejmenšího tušení ocitly v „novém světě“, se začaly rychle rozšiřovat na jih a západ Ameriky a v rámci této expanze zažívaly období nebývalé prosperity. Ve srovnání se způsobem života v Asii, nabízela nová teritoria hojnost zvěřiny a mnohem příznivější klimatické podmínky. Již nebylo pravdou, že přežijí pouze nejsilnější, kteří uspějí v každodenní honbě za potravou a následná populační expanze ještě urychlila další osidlování. V souladu s populačním růstem se kmeny naučily zdokonalovat také předměty denní potřeby. Vyráběly kvalitnější oblečení, lepší přístřeší, která poskytovala ochranu v zimních obdobích. Klíčový význam v zásobování potravou měly ženy, které se postupně naučily sběru místních plodin a bobulí, dostupných v blízkosti tábořišť. Technika lovu se také začíná zdokonalovat a muži ve větší míře využívají přírodních pastí a součinnosti při lovení zvěře. První kmeny, které přicházely z Asie do Severní Ameriky, nalézaly rozsáhlá loviště zejména na západní části kontinentu, kde se před jejich příchodem nacházelo rozlehlé vnitrozem-

ské jezero, nyní rozsáhlé rovinné pláně s ideálními podmínkami pro pastvu. Postupem času se ovšem i tento zdroj potravy stával nedostačujícím pro stále narůstající počet kočovných obyvatel. Takto se některé kmeny specializovaly na sběr plodů a bobulí, jiné časem zdomakovaly např. způsob rybolovu.

Tak se dostali přes Velké planiny až na jih Severní Ameriky předkové Aztéků a Májů, kteří konečně našli prostředí, ve kterém nebylo třeba všechen čas věnovat honbě za potravou a byli schopni rozvíjet další oblasti lidské činnosti. Důkazem jejich snažení je rozvinutá kultura.

Mezníky v pravěkém vývoji kmene

Pro kmen Cherokee nastal významný posun v období kolem 5000 let př. n. l. kdy se poprvé objevuje používání luku, zhotoveného ze zvířecích šlach napnutých na prohnutém kusu dřeva. Tento vynález dnešní potomci kmene Cherokee prezentují jako druhý nejvýznamnější krok v životě jejich raných předků, po začátku využívání ohně. Tato nová zbraň umožňovala lovení zvěře z bezpečné vzdálenosti a hlavně s podstatně vyšší spolehlivostí, než dříve používaný oštěp a kámen. Dalším významným objevem byla možnost využívání sladkovodních mušlí jako potravy. Ty se nacházely v hojném množství v prostředí amerických vodních toků.

O dalších ca. 1500 let později došlo k dalšímu významnému objevu, první keramice. Nejranější keramické předměty byly nahrubo vymodelovány z jí-

lu a používány ženami při sběru plodů a vaření. Postupem času se objevuje umělecká činnost spojená s těmito předměty, takže dnes mohou archeologové s vysokou mírou jistoty určit, jaký kmen vyráběl jaké nádoby a tudíž v jakém regionu a jakým způsobem žil.

V této době kmeny pořád ještě kočovaly za potravou, avšak v průběhu roku se vracely na jednotlivá tábořiště tak, že většinou každé obývaly po určitou dobu jednou do roka. Ženy přinášely nasbírané plody a bobule do tábořišť a postupem času docházelo k tomu, že ze zbylých semínek nespotřebované potravy začínaly v bezprostředním okolí tábořišť vyrůstat hledané rostliny. Tato skutečnost byla opět ženami v průběhu mnoha generací vyzorována a lidé si začínali uvědomovat význam existence hledaných rostlin v blízkosti svých obydlí. Postupně začali semínka okolo tábořišť ponechávat cíleně a v průběhu dlouhého, pomalého procesu poznali, co je potřeba pro zvýšení pravděpodobnosti jejich vzrůstu. Poznali, že je třeba kypřit půdu a z největších semínek vzrůstají nejkvalitnější rostliny. Tímto způsobem docházelo také zcela přirozeně k prvnímu šlechtění obilí, které se ze své travnaté podoby časem vyvíjelo směrem ke kultivované rostlině s klasy. To vše znamenalo zvýšení životních jistot, protože obilí, které bylo možno uskladnit v již dostupných nádobách, bylo schopné pokrýt nutriční potřebu obyvatel po většinu roku a závislost na lovu zvěře postupně klesala. V souvislosti s tím postupně klesala potřeba stěhování z místa na místo.

V této fázi, kdy potřeba zajišťování potravy byla již z podstatné části trvale pokryta, začínali lidé svoji energii upínat jinými směry. Zdokonalují se způsoby stavby příbytků, které nabízí větší bezpečnost a ochranu v zimních měsících. Zároveň se zvyšuje i potřeba nástrojů a zbraní pro ochranu před okolními kmeny.

Charakter osad

Většina osad v jihovýchodní části Severní Ameriky byla situována v bezprostřední blízkosti větších vodních toků, zejména pak na soutoku s menšími řekami. Významnější z nich byly obehnané silnými palisádami. Jednotlivé pilíře palisád byly proplétány keři a révou, aby se tak zvýšila jejich neprostupnost a hradba byla opatřena vstupní branou, která byla buďto zavíratelná, nebo se jednalo o snadno hájitelný volný průchod. Domy ve vesnicích byly stavěny ze svislých dřevěných pilířů, rovněž propletených pruty a révou, zeď byla dokončena nanesením silné vrstvy hlíny z obou stran. Střechy byly tvořeny z trávy a rákosu, upevněné na kopulovité konstrukci zhotovené z propletených prutů. Ohniště na vaření byla zpočátku venku, mimo obydlí, později byla zakomponována do střední části domu, s otvorem na unikání kouře ve střeše.

Ženy už se nevěnovaly sběru v širokém okolí tábořišť, svůj čas trávily obděláváním pozemků. Každá žena se starala o svoji parcelu. Dcery od raného věku provázely svoje matky při této práci a učily se tak pěstovat, plít, šlechtit a sklízet kukuřici, zeleninu a další

plodiny. Starší dcery dědily parcely po svých matkách, nebo zakládaly vlastní. V prvopočátku bylo ke kypření půdy zřejmě používáno zašpičatělých dřevěných kůlů, později se vyvíjejí motyky, rýče a jiné nástroje. Muži se zemědělství věnovali pouze okrajově, jejich hlavní činností zůstává lov a výroba nástrojů.

U kmenů, které rozvinuly zemědělství v této době pozorujeme obrovský rozvoj a nebývalý populační růst. Původní malé vesnice se překotně rozšiřují a vznikají první města s permanentními domy, sklady potravin, veřejnými shromaždišti a společenskými prostory. Nabízí podstatně vyšší úroveň ochrany nejen před povětrnostními vlivy, ale hlavně před sousedními nepřátelskými kmeny. Muži objevili způsob výroby kánoí, což ještě zefektivnilo rybolov. Rapidně se snižuje úmrtnost mladých lovců a válečníků, kteří již nebyli nuceni pokládat životy při hazardním lovu. Nastupují generace, které hojně dorůstají do silných válečníků a starých rádců, kteří jsou schopni předávat životní znalosti a zkušenosti dalším potomkům.

Takovou životní úroveň byly schopny rozvinout kmeny na více místech Severní Ameriky, za předpokladu, že životní prostředí lidem nabízelo dostatečné zdroje pro zemědělství. Oproti tomu v méně úrodných oblastech, jako je Středozápad a Severozápad, byly kmeny nuceny zachovat kočovný systém života, díky nutnosti lovit. Často rozvinuly komplexní sociální struktury, ovšem v praktickém způsobu života se moc nelišily od původních příchozích z Asie.

Kmen Cherokee byl jedním z Jihovýchodních indiánských kmenů, které žily v rozvinutém, komplexním systému v době, kdy první bílí přistěhovalci vstoupili na břehy Ameriky. Cherokee žili v domech, zhotovovali kvalitní oblečení, vyráběli keramiku a hlavně byly organizováni ve vyspělém systému kmenové konfederace.

Rody

Cherokee

- Bird
- Paint
- Deer
- Wolf
- Blue
- Long Hair
- Wild Potato

První písemné zmínky a raný kontakt s bílým obyvatelstvem

Zřejmě první písemné reference o kmenu Cherokee byly nalezeny v dopisech jednoho z mužů cestovatele a objevitele řeky Mississippi Hernanda de Sota. Popisuje je, jako domorodý kmen, žijící na území dnešní Jižní Karolíny. Není přesně známo, jakou cestou se do tohoto teritoria dostali, ale všeobecně se domníváme, že byli součástí Iroquoianských lidí, kteří migrovali od západu, resp. severozápadu ca. 3500 let před příchodem bílého obyvatelstva. Do této doby dokázali dokonale přizpůsobit svůj život místním přírodním podmínkám.

Přirozeně, první cestovatelé, kteří přišli do kontaktu s místním původním obyvatelstvem se nezabývali detailním studiem, či rozborů jejich kultur. Většinou pouze pozorovali a zaznamenali vnější projevy jejich chování a nerozebírali jeho příčiny. Tím pádem jako jediný způsob poznání původních amerických obyvatel této doby zůstává studium na-

lezených předmětů, či detailnější zprávy pozdějších cestovatelů.

V době, kdy byly zaznamenávány první informace o kmenu Cherokee, jednalo se o poměrně rozvinutou kulturu, kterou pravděpodobně předčily pouze civilizované jihozápadní kultury Mayů a Aztéků.

Charakter a způsob života kmene

Sociální struktura kmene měla rodový charakter. Celkem existovalo sedm různých rodů, v rámci kterých byli všichni členové pokládáni za pokrevní bratry, či sestry a byli vázáni cti chránit ostatní členy rodu před vnějším nebezpečím. Každý rod byl v kmenové radě reprezentován svým rádcem.

Náčelník kmene byl zvolen z jednoho z kmenů a jeho úřad nebyl dědičný. V podstatě existovali náčelníci dva, a to jeden pro období míru, jiný pro období války.

Způsob předávání generačního odkazu

Výchova dětí byla v režii žen, u mladých chlapců však jen do určité doby, kdy začali být trénováni svými staršími mužskými příbuznými v dovednostech stopování, lukostřelby a sebeobran. Existovala určitá skupina úkonů a požadovaných výkonů, kterých měli mladí hoši dosáhnout. Pakliže splnili požadované cíle, byli považováni za dospělé a jako symbol plnohodnotného válečníka obdrželi orlí pero, které nosili coby součást svého oděvu po celý zbytek svého života.

Existovaly však výjimky. Některé děti se většinou na přání svých rodičů stávaly kněžkami, či šamany. Takové děti byly v raném věku vyčleněny ze společnosti ostatních vrstevníků a jejich staří předchůdci jim postupně předávali svoje znalosti a dovednosti.

Způsob, jakým vyrůstali noví šamani vyžadoval celkové odevzdání již od útlého věku. Děti trávily v podstatě všechn svůj čas ve společnosti starých šamanů a musely naslouchat všem jejich debatám, stejně tak jako vyslechnout veškerá vyprávění z dávných časů, odkazovaná v šamanských kruzích z generace na generaci. Na cestě za šamanstvím musely děti postoupit nespočet úkolů a cvičení, jak fyzického, tak psychického charakteru, která vlastně nikdy neustala. Byly systematicky učeny využívání léčivých bylin a pořádání očistných rituálů. Velice důležitým úkolem bylo si kolem sebe sama neustále udržovat oblak tajemna, čili odstup od ostatních členů rodu, či kmene, kteří byli vychováváni v úctě a pokoře vůči těmto jedincům. Jejich znalosti a dovednosti byly ostatním nepřístupné a zapovězené a málokdo by si dovolil tuto bariéru překračovat.

Úloha žen

Největšího uznání se mohlo ženě v této společnosti dostat prohlášením za kněžku. K dosažení tohoto statutu bylo však třeba vykonat skutek, který byl uznán jako hrdinský a svým charakterem významně přispívající životu kmene a jeho lidu. Taková žena se těšila četným privilegii. Zasedala v radě, spolu s ostatními radními a často měla

privilegium rozhodovat nad životem, či smrtí vězňů a zajatců.

V životě lidu Cherokee měly ženy ovšem tradičně silnou pozici. Dá se říci, že jejich slovo bylo uznáváno stejně jako slovo mužů, a to nejenom v radě. Celkově ve všech kmenových, či rodových záležitostech ženy ovlivňovaly směr dění a nebyly považovány za majetek, či otroky, jak tomu bylo v případech četných sousedních, podstatně méně vyvinutých kmenů. Úloha žen ve výchově dětí, výrobě oblečení, zajišťování živobytí ze zemědělské produkce a mnoha dalších důležitých oblastech byla všeobecně uznávána a ceněna. Ženy dokonce pomáhaly při stavbě domů.

Ženy se také účastnily téměř všech společenských událostí a v řadě z nich hrály ústřední roli.

Dá se říci, že vyjma lovu zvěře, bylo získávání a distribuce potravin v ženských rukách. Nemluvě o výchově dětí, ženy hrály velice významnou úlohu ve společnosti a tato úloha byla všeobecně uznávána.

Zvyky a rituály

Významnou každoroční událostí byly Slavnosti ohně, které symbolizovaly konec starého a začátek nového roku. V tomto období byly uhašeny ohně ve všech domácnostech a ohniště důkladně vyčištěna. Následovala ceremonie, které se účastnili zástupci všech sedmi rodů a na jejím konci byl zažehnut nový oheň na znamení nadcházejícího roku. Z tohoto ohně byla posléze nově zapálena všechna ohniště.

U příležitosti těchto oslav, byly po-

řádány hry, zvané v jazyce Cherokee: „Malá válka“. Jednalo se v podstatě o hru dnes u nás známou jako Lacrosse, která je ve svém původním indiánském prostředí charakteristická jak svojí brutalitou, tak popularitou. Hráčům je v tomto kontextu vlastně dovoleno vše, aby dopravili míček velikosti vlašského ořechu do skórovacího pole protivníka. Snad jediné, co není dovoleno, je zvedat míček ze země, či přemísťovat v rámci hracího pole rukou. K tomu účelu slouží hrací pálky. Běžnou praxí v této hře bylo zvednutý míček umístit do pusy, aby obě ruce byly volné k obraně, či útoku. Tato hra byla často využívána i jako prostředek k řešení reálných sporů mezi skupinami, rody, či dokonce kmeny semi-mírovou cestou. V takovém případě se jí mohlo účastnit až stovky hráčů a trvala několik dnů. Lehká a těžší zranění nebyla výjimečná. V případě tradiční hry u příležitosti Slavností ohně, zvítězil tým, který dosáhl jako první dvaceti bodů a tím vybojoval všechny sázky realizované před začátkem utkání.

Významným obdobím byla také doba sázení a sklizně, obě provázené slavnostmi a ceremoniemi. Přípravy na tyto slavnosti byly často stejně mystické, jako slavnosti samy.

Z Wikipedie, otevřené encyklopedie
Martin Svoboda

Legenda kmene Cherokee vypráví, že na počátku žili lidé, spolu se všemi ostatními živými bytostmi na nebeské skále, jež se vznášela nad zemským povrchem. V té době byla země od jednoho konce k druhému tvořena nedozírným oceánem. Nikde, mimo nebeskou skálu, nebylo pevniny. V těch dobách také všichni živí tvorové hovořili stejným jazykem až do doby, kdy toho člověk začal zneužívat a Nejvyšší ho potrestal tím, že omezil jeho jazyk jen na jeho druh. Zvířata, hmyz, ptáci a další tvorové se na nebeské skále množili a za čas nebylo pro všechny dost místa. Hrozilo, že některé druhy budou ze skály svrženy a zahynou v nekonečném oceánu. Proto byla svolána všeobecná rada, kde každý živý druh měl svého zástupce.

Podle usnesení tohoto shromáždění se jako první vydala na povrch země vodoměrka, s úkolem zjistit, zda není na zemi suché místo pro život. Po dlouhé cestě z nebeské skály na povrch, hledala pevninu ve všech směrech, ale neuspěla. Potopila se tedy pod hladinu a vynesla s sebou část podmořského bahna. To začalo na hladině narůstat a šířit se, ale bylo pořád moc vlhké nato, aby tam mohly sestoupit některé druhy a žít.

Po návratu na Nebeskou skálu zpravila radu o svém počínání. Pořád se však všichni na jediném suchém místě tlačili a nebezpečí svržení jim nepřestalo hrozit. Tak se na stejnou cestu vydalo káně. Podle něj byla vodoměrka moc malá nato, aby prozkoumala celý povrch vodou zalité země a ze svojí výšky prý uvidí více. Sletělo tak nad zem a vznášelo se nad jejím bahnitým a vodním povrchem. Po dlouhém čase hledání ho přemohla únava a začalo padat na bahnitou zem. V místech, kde jeho křídla pronikla hluboko do bahna později vznikla údolí, tam kde se otiskla jeho prsa vyrostly hory.

Tak se narodily Velké kouřové hory, které byly vůbec prvními horami, a proto začaly také jako první vysychat. Když byly natolik suché, aby mohly hostit život, začali se do nich přesídlovat tvorové z Nebeské hory.

Velké Kouřové hory, čili Great Smokey Mountains, jsou tradičním domovem lidu Cherokee.

LEXIKON pro Woodcraftery

První pomoc

JAKÁ JSOU PORANĚNÍ?

Úkolem první pomoci je poskytnout správné a včasné ošetření. Správně poskytnutá první pomoc může postiženému zmírnit bolesti zabránit poúrazovým komplikacím hnisání, může zkrátit vlastní délku léčení (zlomeniny) a v krajním případě postiženému zachránit život (tepenné krváčení, dušení).

Poranění krytá

Oděrky a povrchní rány jsou rány, které pronikly jen pokožkou. Při ošetření musíme dbát na to, aby vše, co přijde do styku s ránou, bylo sterilní.

Okolí rány očistíme čistým benzínem a potřeme desinfekčním prostředkem. Na vlastní ránu přiložíme polštářek sterilního mulu a převážeme obinadlem. Vrstva mulu musí být tak vysoká, aby jím neprosakovala krev. Není-li po ruce sterilní materiál, můžeme na přikrytí rány použít čistý kapesník. Značně znečištěné rány vypláchneme peroxydem vodíku.

Rány hluboké

Při jejich ošetření postupujeme obdobným způsobem jako u ran povrchních (zajistit klid pro postižené místo, zabránit infekci). Mnohem intenzivnější krváčení hlubokých ran, poškození větších cév, vyžaduje přiložení tlakového obvazu. Na ránu přikládáme větší vrstvu sterilního mulu a pevně přitáženými otáčkami krváčení zastavíme,

Byla-li poraněna tepna, podvážeme končetiny. Ještě dříve, než si zajistíme vhodné prostředky na podvázání, zastavíme krváčení stisknutím přívodové tepny prstem. Máme-li vhodné prostředky na podvázání (gumové obinadlo, gumovou hadici, šle), postupujeme takto: gumový předmět před přiložením nejprve natáhneme a potom ně-

kolikrát ovineme kolem horní postižené končetiny (u paže — nad bříškem bicepsu, na dolní končetině — co nejvíce k rozkroku). Nemáme-li gumové obinadlo, použijeme nepružného obinadla, šátku, rukávu košile, koženého pásku a podobně. Nehodí se k tormu provázek ani úzký řemen. Stahujeme tak, že do svázaných konců škrtidel vkládáme podélný předmět a roubíkovým způsobem utahujeme. Je-li škrtidlo málo utaženo — rána krvácí více než předtím. Je-li příliš utaženo, působí velké bolesti a může poškodit cévy, nervy nebo svaly. Podvázání končetiny nesmí trvat déle než 2 hodiny. Každých třicet minut je nutné škrcevní přechodně uvolnit.

Zhmoždění je poškození tkáně a orgánů tupým násilím, nárazem těla na tupý předmět. Postižené místo zklidníme, dáme do vyšší polohy a přikládáme studené obklady (1—3 dny).

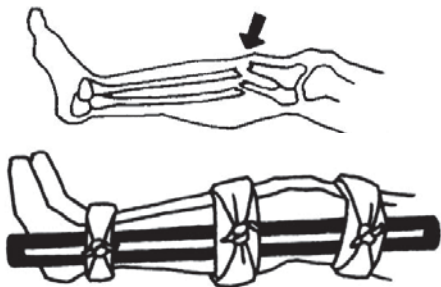
Otřes. Typickým příkladem otřesu mozku bývá ztráta vědomí, spojené s bledostí pacienta, vyražením studeného potu, tep těžko hmatatelný — zpomalený. Po nabytí vědomí postižený někdy zvrací, má závrať a bolesti hlavy. Při první pomoci musíme zajistit postiženému co největší klid v leže. Je-li pacient v bezvědomí, pokládáme jej na břicho a hlavu podložíme paží (aby bylo umožněno volné odtékání zvratků).

Podvrtnutí. Zajistíme nejdříve znehybnění poraněné končetiny. Dále přikládáme

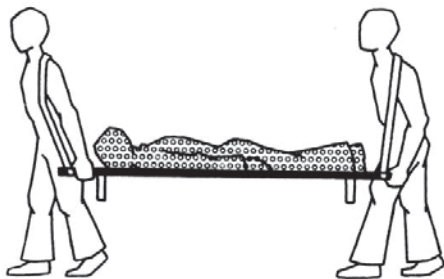
studené obklady a pevně obvážeme poraněný kloub elastickým obinadlem, abychom předešli kloubnímu výronu. Pozor! Neprovádět „rozmasírování“ — e nebezpečí trvalého poškození funkce kloubu.

Vymknutí. Při první pomoci se omezíme pouze na fixaci končetiny v určité poloze, která je nejméně bolestivá, a případně přikládání studených obkladů.

Zlomeniny (fraktury) rozdělujeme na jednoduché zavřené a komplikované otevřené, při kterých jsou poškozeny též sousední orgány e kůže. Tehdy musíme před znehybněním nejprve provést ošetření poranění. Znehybnění se musí provádět tak, aby se vyřadily z pohybu dva sousední klouby, to jest nad a pod zlomeninou (dlaha musí znehybnět oba klouby). Zlomená končetina má tendenci zkracovat se (vlivem stažení svalstva), tomu zabráňujeme mírným stálým tahem v podélné ose končetiny až do jejího úplného fixování v dlahách. Fixaci provádíme pomocí měkce vypodložených dlah, které v rozkroku, nad a pod kolenem, a nad kotníkem utáhneme na končetině předem připravenými úvazky. V případě nedostatku vhodné dlahy použijeme obdobných přírodních materiálů, jako jsou větve, latě, různé násady pracovních nástrojů a podobně. Poté následuje šetrný, ale rychlý transport do nemocnice.

Poranění páteře. Jde buď o zlomeniny obratlů, nebo o vymknutí nebo o oboje současně. Při poranění páteře může být po-

raněna i mícha (ztráta citlivosti a ochrnutí končetin). Podezření na poranění páteře je třeba mít všude, kde postižený udává bolesti páteře při pohybu.

a) Při poranění krční páteře uložíme a dopravujeme raněného na zádech na pevné podložce (prkno). Musíme zabránit pohybům hlavy a krku, což provedeme nejjednodušeji tím, že hlavu obložíme po stranách polštářky, stočenými přikrývkami nebo pytlíky s pískem a popřípadě připevníme hlavu k nosítkám obinadlem vedeným přes četo.

b) Při poranění hrudní a bederní páteře položíme raněného na tvrdou podložku na záda. Máme-li po ruce jen měkká nosítka, položíme jej na břicho. Všechny pohyby s raněným provádíme co nejopatrněji, aby se páteř co nejméně ohýbala.

PŘEPRAVA RANĚNÝCH

Základní zásada v přepravě raněných: raněného nenecháme na další pomoc či na další léčení čekat samotného. Aspoň ho doprovázíme, je-li schopen chůze, případně ho podpíráme a vedeme.

V tomto případě se postavíme na postiženou stranu raněného (například na levou stranu), jeho levou horní končetinu si položíme za krk a jeho zápěstí uchopíme levou rukou. Pravou horní končetinou obejmeme raněného tak, že svou ruku položíme do jeho pravého podpaží či na pravou stranu trupu. Těžce raněné ovšem musíme přenášet ležící.

Základní způsoby přenášení raněného

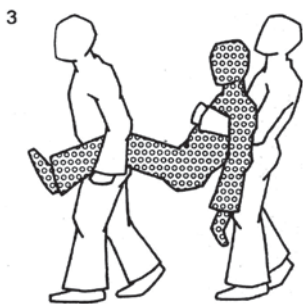
1. Přenášení jedním a dvěma nosiči

a) Odnášení raněného v náruči — klekneme m k boku raněného (například k pravé straně pravým kolenem). lednu ruku položíme pod jeho hýždě, druhou ruku pod jeho lopatku. Raněný nás obejmje oběma rukama kolem krku. Potom vstaneme.

b) Odnášení raněného na zádech (obr. 1). V tomto případě posadíme raněného na vyvýšené místo, obrátíme se zády k raněnému a klekneme si na jedno koleno zády mezi jeho obě dolní končetiny. Oběma rukama uchopíme stehna raněného a přitiskneme je svými lokty ke svým bokům. Raněný obejmje oběma horními končetinami náš krk. Potom vstaneme. K těmto způsobům přenosu postačí jedna osoba. Jsou-li dvě osoby, pak mohou přenášet raněného:

c) V náruči (obr. 2). Oba si kleknou na stejné koleno ke zdravé straně raněného. Nosič u hlavy obejmje raněného pod zády a pod hýžděmi druhý pod stehny a pod bér-ci. Vstanou zároveň.

d) Odnášení raněného dvěma nosiči za sebou (obr. 3). jeden nosič se postaví za hlavu raněného, druhý mezi dolní končetiny zády k raněnému a zády k prvnímu. První nosič vsune své horní končetiny ohnuté v lokli do padpaží raněného. Druhý uchopí dolní končetiny raněného v podkolení.

2. Přesun raněného na nosítkách

Tento způsob je pro raněné nevhodnější. Nejdříve několik pokynů:

- Raněného musíme na nosítkách dobře připevnit, aby při transportu nevypadl.

- Raněného na nosítka nezvedáme uchopením za postiženě části těla.

- Zvláště v podzimním a zimním období raněného pečlivě přikrýváme. Vždy musíme dbát o to, aby jedna přikrývka, popřípadě část přikrývky byla i pod raněným.

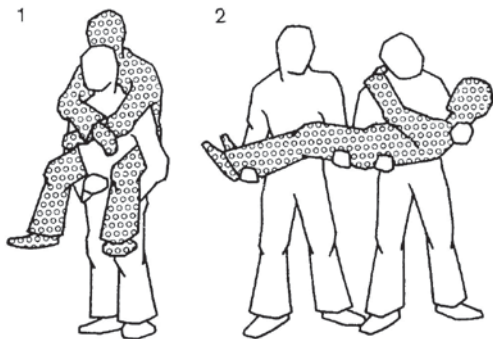
- Raněného je třeba nést šetrně. Nosiči jdou stejným krokem.

- Raněného neseme nohama napřed. Raněný vidí na cestu a zadní nosič může pozorovat jeho obličej.

- Při výstupu do schodů, do prudkého svahu, neseme raněného hlavou napřed. Přitom si zadní nosič či nosiči opřou konec nosítek o ramena. Při sestupu neseme raněného nohama napřed a přední nosiči si opřou nosítka o ramena.

Přesun raněného na improvizovaných nosítkách (Prkna, látky, svazky prutů, deky, lyže, hole, pytle atd.) Tato improvizovaná nosítka musíme dobře podložit. K tomu užíváme části oděvu, deky, slámu, seno, mech atd. Musíme zkusit pevnost a nosnost nosítek dřívě, než na ně raněného položíme.

Při přenášení a přepravě raněných si musíme vždy uvědomit, že poloha raněného je často velmi důležitou součástí dopravy.

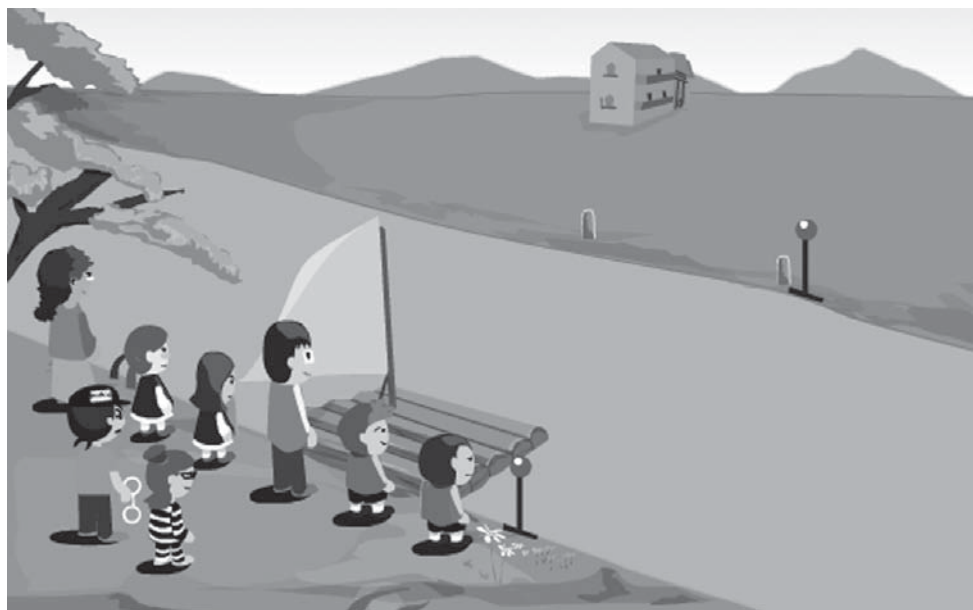
LUŠTĚNKY

Test, který prý Japonci používají pro přijímání do zaměstnání na místa v IT sektoru. Průměrný člověk by to měl zvladnout za 15 minut

Vaši úlohou je převést na druhou stranu řeky všechny lidi. Podaří se vám to? Opravdu to jde.

Pravidla jsou následující:

1. Na vor smí maximálně dvě osoby.
2. Otec nesmí být s žádnou z dcer bez přítomnosti matky.
3. Matka nesmí být s žádným ze synů bez přítomnosti otce.
4. Vězenkyně nesmí být sama s žádným členem rodiny.
5. Pouze policajt a rodiče mohou řídit vor.

Správnou odpověď si můžete ověřit u mě. Martin

Pokud by jste chtěli něco na našem Načase změnit či upravit, nebo jestli by jste zde chtěli nechat otisknout nějaký váš článek.

Napište redaktorům Načasu.

Martin Svoboda: martiran@seznam.cz

Ivana Jonáková (Pípna): stenatkohaf@seznam.cz

KALENDÁRKO na duben

2.4. Předvelikonoční vyrábění kraslic

Kraslice obalované papírovými provázky, klasické batikované (s otisky rostlin)
S sebou: staré silonové punčochy, vyfouklá vajíčka, nůžky, lžící.

Velikonoce čtvrtek 5.4.2007 až pondělí 9.4.2007 Filipova huť

Během těchto pěti dnů, bude spousta času užít dosyta Šumavské přírody, her, sportu, kamarádů, kravin... A hlavně nesmíte zapomenout, že pondělí 9.4.2007 není jen tak ledasjaké, ale že je to VELIKONOČNÍ PONDĚLÍ!!!

Proto děvčata, nezapomeňte si přibalit spoustu pentlíček! No a k nim si přibalte i nějaké to cukrátko, vajíčko, či něco, čím budou moct odměnit koledníky, kteří Vás pomoci spletených mladých vrbových proutků nenechají po celý další rok uvadnout :o)

A Vy kluci??? Pro Vás mám také dobře míněnou radu. Bylo by od Vás chytré udělat si pamihody (hodovačky) tentokrát raději předem, nebo si alespoň vezměte sebou proutky a můžete si je uplést ve vlaku, kde bude spousta času a spousta šikovných Jestřábů, kteří Vás to naučí, či Vám jen poradí a pomůžou ;o)

Filipova huť je totiž docela na kopci a ať vzpomínám jak vzpomínám, nemůžu si v jejím okolí vybavit jedinou vrbu.

Podrobnosti k výpravě uvedeme na internetu.

---

víkend 13.4.-15.4.2007 Brigáda na Kosáku

16.4. Šňůrky tkané na prstech

Stará technika výroby tkanic - jediné co potřebujete jsou vaše prsty. No a pak také zbytky vln, ze kterých si je budete chtít utkat. Tkanice můžete použít např. na zavěšení klíčů, či cokoliv jiného. Jsou pěkné a pevné.

---

víkend 20.4.2007 až 22.4.2007 Janí sněm

Ještě se neví, kde se přesně bude konat, ale bližší informace samozřejmě zveřejníme, jakmile budou k mání.

23.4. Ozdobné kameny

Budeme zdobit kameny ubrouskovou technikou. Takže si přineste větší hladký kámen (valoun) - rozměr víc než 10 cm. Jestliže si sami seženete i ubrousek s motivem, který se Vám líbí, tak ten také nezapomeňte doma - ubrousek musí být trojvrstvý.
